

Schakelartikel 2.3 Wet Forensische Zorg - factsheet

Inleiding

Dit schakelartikel uit de Wfz is op 1-1-2020 in werking getreden tegelijk met de Wet Verplichte GGZ (Wvggz).

Met het schakelartikel 2.3 Wfz kan de strafrechter vanuit het strafproces een Wvggz-zorgmachtiging afgeven als aan de criteria voor een zorgmachtiging is voldaan. De strafrechter is dan niet meer afhankelijk of een 'civiele collega' een zorgmachtiging gaat opleggen. Ook in een latere fase, tijdens de tenuitvoerlegging van een forensische titel, kan de strafrechter een zorgmachtiging afgeven. Deze zorgmachtiging is inhoudelijk niet anders dan een civiele zorgmachtiging. Alleen de procedure verschilt.

Criteria zorgmachtiging via schakelartikel

De strafrechter kan de zorgmachtiging afgeven voor max. 6 maanden volgens de regels van de Wvggz:

- Als voldaan is aan de criteria voor een ZM.
- In het kader van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde¹.
- Naar aanleiding van een verzoekschrift van de OvJ of ambtshalve.

De strafrechter kan, in plaats van een Wvggz-zorgmachtiging, ook een rechterlijke machtiging vanuit de Wet zorg en dwang opleggen als de voorliggende problematiek voortkomt uit een verstandelijke beperking of psychogeriatrische problematiek.

Wanneer kan strafrechter het schakelartikel toepassen?

- a. Bij veroordeling voor een strafbaar feit
- b. Bij schuldigverklaring zonder oplegging van straf
- c. Bij vrijspraak
- d. Bij ontslag van alle rechtsvervolging (bv. bij ontoerekeningsvatbaarheid van verdachte)
- e. Op vordering van het OM (bv. na sepot)
- f. Bij niet-verlenging van TBS
- g. Bij niet-verlenging van de voorwaardelijke beëindiging van de TBS-maatregel
- h. Bij niet-verlenging van PIJ
- i. Bij niet-verlenging van de voorwaardelijke beëindiging van PIJ
- j. Bij beslissing op de vordering van het OM tot omzetting van PIJ in TBS
- k. Bij expiratie van de volgende forensische titels:
  - voorwaardelijke veroordeling (art. 14c Sr)
  - voorwaardelijke invrijheidstelling (art. 15a Sr)
  - TBS met voorwaarden (art. 38 Sr)
  - voorwaardelijke beëindiging verpleging (bij TBS-verpleging) (art. 38 g Sr)
  - voorwaardelijke ISD (art. 38p Sr)
  - voorwaardelijke schorsing voorlopige hechtenis (art.80 Sv)
  - voorwaardelijke schorsing vervolging of sepot door OM (art. 167 Sv)
  - voorwaardelijke gratie (art.13 Gratiewet) .

¹ Dit criterium wordt niet toegelicht en zal in de jurisprudentie moeten uitkristalliseren.

De strafrechter geeft de zorgmachtiging in een aparte beschikking, niet in de strafrechtelijke uitspraak.

Vorbereiding zorgmachtiging

Dit gaat het zelfde als bij de 'gewone' zorgmachtiging. Met uitzondering van deze regelingen:

- De mogelijkheid van aanvraag ZM door de gemeente (met melding bij gemeente door 'een ieder' en verkennend onderzoek) geldt niet.
- Bij een ZM naast een beslissing zoals hierboven genoemd onder f t/m k krijgt de patiënt géén mogelijkheid om een eigen plan van aanpak te maken ter voorkoming verplichte zorg.
- Als de strafrechter overweegt ambtshalve een ZM af te geven (zonder dat er een verzoekschrift OvJ ligt), verzoekt hij de OvJ een ZM voor te bereiden.

Afwijkende bepalingen bij zorgmachtiging via het schakelartikel

Rapportage NIFP

Het kan zijn dat de strafrechter zowel een rapportage van het NIFP heeft ontvangen (i.h.k.v. de strafzaak) als een medische verklaring van een onafhankelijk psychiater (i.h.k.v. de Wvggz-procedure). Deze rapportages kunnen van elkaar afwijken. In de praktijk zal moeten blijken hoe de rechter zich daartoe verhoudt.

Samenloop zorgmachtiging en strafrechtelijke maatregel

Naast de zorgmachtiging via het schakelartikel kan ook een strafrechtelijke sanctie worden opgelegd. De vraag is dan welke beslissing als eerste uitgevoerd dient te worden. Daarbij moet in acht worden genomen dat de zorgmachtiging binnen 2 weken ten uitvoer moet zijn gelegd. Dat zou betekenen dat een zorgmachtiging alleen zinvol is als deze als eerste wordt geëxecuteerd of dat de opgelegde gevangenisstraf maximaal 2 weken is dan wel maximaal 2 weken langer dan de ondergane voorlopige hechtenis.

Tijdelijke onderbreking (verlof) en (voorwaardelijke) beëindiging verplichte zorg

De GD neemt een beslissing hiertoe op verzoek van betrokkene, vertegenwoordiger, advocaat, zorgverantwoordelijke of ambtshalve.

Als de verplichte zorg een opname betreft, en de verplichte zorg wordt geleverd op grond van art. 2.3 Wfz, is voor tijdelijke onderbreking van de opname tevens toestemming van de Minister van Justitie & Veiligheid vereist² (tenzij patiënt is vrijgesproken door de strafrechter). Indien de Minister geen toestemming verleent, wijst de GD de aanvraag af.

Vergelijking met artikel 37 Sr (vervallen 1-1-2020)

Klinisch /ambulant

Art. 37 Wetboek van Strafrecht: Strafrechtelijke maatregel van plaatsing psychiatrisch ziekenhuis (maximaal 1 jaar), klinisch.

---

² Op het moment van schrijven is het nog onduidelijk wanneer de minister een verlof als tijdelijke onderbreking ziet.

Wvggz-zorgmachtiging via schakelartikel: civielrechtelijke machtiging (max. 6 maanden), in accommodatie of ambulantly.

Beslismoment strafzaak

Art. 37 Sr: bij veroordeling wegens tenlastegelegd delict in strafzaak.

ZM via schakelartikel: tegelijk met de strafrechtelijke beslissing, kan ook afgegeven worden bij vrijspraak en bij een reeks andere beslismomenten gerelateerd aan strafzaak (bijv. beëindiging TBS).

Ontoerekeningsvatbaarheid

Art. 37 Sr: kan alleen bij 100% ontoerekeningsvatbaarheid verdachte (wegens psychische stoornis tijdens delict).

ZM via schakelartikel: ontoerekeningsvatbaarheid geen item, alleen criteria zorgmachtiging + "in het kader van strafrechtelijke handhaving rechtsorde".

Weigering betrokkene mee te werken aan advies

Art. 37 Sr: voorwaarde voor oplegging door rechter = advies psychiater + andere gedragskundige (NIFP-rapportage). Bij een weigering van verdachte mee te werken kan oplegging art. 37 Sr problematisch zijn.

ZM via schakelartikel: medische verklaring van onafhankelijk psychiater, is ook mogelijk als betrokkene weigert om mee te werken.

Justitiële documentatie

Art. 37 Sr: aantekening vonnis in justitiële documentatie.

ZM via schakelartikel: civielrechtelijke machtiging, geen aantekening in justitiële documentatie.

Plaatsing en financiering

Art. 37 Sr: plaatsing door DIZ (plaatsingsloket) en financiering door justitie.

ZM via schakelartikel: plaatsing in overleg OVJ en geneesheer-directeur, financiering vanuit Zwv.

<u>Maatregel o.g.v. art. 37 Wvsv</u>	<u>Zorgmachtiging Wvggz Art. 2.3 Wfz</u>
Duur: max 1 jaar	Duur: max 6 maanden
Door justitie betaalde zorg	Civiel betaalde zorg (Wlz, zorgverzekering)
Plaatsing in forensische kliniek mogelijk na indicatie IFZ	O.g.v. Wvggz (tijdelijke) opname in TBS-kliniek mogelijk , maar alleen bij uitzondering
GD gaat over ontslag	Toestemming Minister nodig bij beëindiging opname, (behalve bij vrijspraak in de strafzaak)

Wvggz

Nieuw jaar, nieuwe wet, nieuwe regels.

Opgelegd door de meervoudige strafkamer bij eindspraak	Wordt verleend zowel door enkelvoudige als meervoudige strafkamer op allerlei momenten in het strafproces
Opname in psychiatrisch ziekenhuis	Verplichte zorg kan ook ambulante zijn
Ontoerekeningsvatbaarheid vereist	Er moet zijn voldaan aan de vereisten voor de zorgmachtiging → alle criteria Wvggz gelden derhalve onverkort
Multidisciplinaire rapportage vereist	Procedure Wvggz moet worden doorlopen, GD draagt zorg voor medische verklaring en overige zorgstukken
Strafrechtelijke vrijheidsbenemende maatregel	Zorgmachtiging met uitsluitend ambulante onderdelen mogelijk
bestemd voor daders die een ernstig gevaar voor de samenleving opleveren (T&C)	In kader van strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde
Voorlopige hechtenis in afwachting van vrijheidsbenemende maatregel mogelijk	Voorlopige hechtenis in afwachting van civielrechtelijke maatregel in beginsel niet mogelijk